

‘Απ’ ἄνω’ τον σὲ μαλακά τὰ πένια, ποὺ κοιμόταν.
Σ’ αὐτὰ, ποὺ ἔχρτανε μαζὶ μ’ ἑστὰ καὶ νύχτῃ
Τὸν ἄγιον ὕπν’ καὶ νεκρὸ τὸν ‘Αδωνι ἀποθύμα.
Καὶ στέλῃ τον μὲ στέφανο καὶ μ’ ἄνω’ δὴλ’ μαζὶ του.
‘Εκείνος ἀπὸ πέθανε, τ’ ἄνω’ δὴλ’ μαρτυρήσαν.
Μὲ μαρτυρήσαντες ἀλοιφὴς ραῖνέ τον καὶ μὲ μύσκους.
Οὐλὰ τὰ μύρα νὰ χαθούν’ τὸ μὲρβ σου ἔχθρη
‘Ο ‘Αδωνι. Τὸν τραφερὸν τὸν ‘Αδωνι ἔλασαν
Σ’ ἄλκιμα πένια’ οἱ ‘Ερωτες γύρω του ἀναστενάζουν
Κλαίοντες’ γιὰ τὸν ‘Αδωνι καὶ τὰ μαλλιά του κόψαν.
Κί’ ὁ ἑνὸς τὰ βέλη ἔβαρε, τὸ τόξο ἄλλος καὶ τρίτος
Τὴ θήκη μὲ τὰ φτερωτὰ τὰ βέλη’ τοῦ ‘Αδωνι ἄλλος
Τὸ πίδαλο ἔλυσε’ νερὸ φέρνει ἄλλος μὲ λεβέτι
Χρυσὸ καὶ ἄλλος τὰ μαριὰ τοῦ λούζι’ κί’ ἀπὸ πίσω
‘Αλλος μὲ τὴν φτερωτὴν του ποῦ ‘Αδωνι κάνει ἄγρια.
Τὴν ἴδια τὴν Κυβέρτου ἠρηνολογοῦν οἱ ‘Ερωτες
Κάθε λαμπρὰ δὲ ‘Υμνίστας ἐδούσε σὲ κατώφλια,
Καὶ πέταξε τὸ νυφικὸ στεφάνι. Τὸ τραγοῦδι
‘‘Υμνῶν, ‘Υμνῶν δὲν φέρονται ποτε πιά ἀλλοιομόν’ μου.
‘Ομιῶν, ὠπρὲ’ καὶ πὶς πολὺ ἀπὸ τὸν ‘Υμνίστα οἱ Χάρες
Κλαίει’ τοῦ Κινύρα τὸν ὕμνο, τὸν ‘Αδωνι καὶ λένε
‘‘Μὴ σὲ τὴν ἄλλῃ ὁ ἔμορφος ὁ ‘Αδωνις ἔχθρη
Καὶ πὶς πολὺ ἠρηνοῦν αὐτὸς παρ’ ὅσο τοῦ Διῶνα.
Κ’ οἱ Μούσαις κλαίει’ τὸν ‘Αδωνι, τοῦ λέν γλυκὰ τραγοῦδι’
‘Ομοῦ αὐτὸς δὲν τίς γοοῦνται’ τὸ θέλει αὐτὸς, μὴ ἢ Κόρη
Δὲν τὸν ἀφάνει. Κύπριδα τὴ θρηνητὴ σου πάψε.
Πάψε νὰ στηθοκόμισαι τήμιτρα πρέπει πάψε
νὰ ἀλλάξεις, πάψε τὴν γρόνια ποὺ ὀρέγει νὰ δοκρύσεις.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΕΡΙΑΣ

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΤΖΟΥΛΙΑΣ

‘Αχ, πῶς τὴ ζηλεύω τὴ Τζούλια! Πῶς μέκανε
προχθές, ο’ ἔν’ περιττοὺν ἐξοχικὸ ποῦ με τραβήξε,
νὰ κορυφώσω τὰ μύζια μου σὲ τὸν χῶμα ἀπὸ τροπὴ
καὶ νὰ σιχαθῶ τὸν ἐαυτὸ μου!

‘‘Τ’ εἰμι ἐγὼ μπροστὴ σ’ αὐτήν; Τίποτε! κ’ ἐ-
πίστευα πῶς εἶχα χερσικτῆρη! κ’ ἐκμύριονα γι’
αὐτήν! Κ’ ἐγὼ, ἀκόμα τὴν ἀναιδέα νὰ φαντάζωμαι
πῶς μπορούσα νὰ δώσω καὶ μαντήρια, νὰ δημι-
ουργήσω χ α ρ α κ ε τ ῆ ρ α ς, νὰ ὀδηγήσω τὰς ὁμο-
φύλους μου σὲ τὸν δρόμο τὸν ἴδιο, τὸν γ ν η σ ι ω ς
‘Ελληνικόν! ‘

‘Αλλοιομόν’ μου! ‘Η Τζούλια... ‘Αχ, ἡ Τζού-
λια! Γιατὶ νὰ δεχθῶ νὰ πάω περὶταιο μαζί της;
Γιατὶ νὰ εἰς ἀνοίξω τὴν κουβέρτα, ποῦ τὴς ἔκλεισε;

Κ’ εἶνε μικρότερή μου, πέντε χρόνια ὁλόκληρα.
Κί’ ἀκόμα σὲ τὸν κόσμο δὲν ἔβγαλε. Κί’ ἀκόμα τίςτοι
δὲν ἐδίδασκε. Κοιμητοὶν δεκαεπτά, δεκαοχτὼ χρό-
νων, καὶ θερμὴ ἢ ἐγγενεὶς φυχὴ τῆς ἀκόμα, ἀπὸ
τῆς μαμάς τῆς τὴν ἀγκάλια.

— Κάτι ἄκουσα, Τζούλια μου! Κάτι καλὸ γιὰ
σένα!

— Γιὰ μένα;

— Ναί! Γιὰ τὸ Νίκο...

‘Η Τζούλια ἐκκοκκίνησε καὶ χιμήλωσε τὰ μά-
τια της.

— Μήπως σὲ πιεζάει αὐτὴ ἡ κουβέρτα;

— ‘Α, μὰ! ‘Εκμε μ’ ἔνα κτήνη προσποιου-
τῆς ἀδιαφορίας.

— Σ’ ἔφησε ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου;

— Μοῦ φαίνεται!...

— Καὶ σὺ;

— ‘Α, ἐγώ... Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, ὀλίγο
ἐνδιαφέρομαι. ‘Η καλλιτερά, δὲν ἐνδιαφέρομαι κα-
θόλου!

— Καὶ ὁμως εἶνε καλὸ παιδί.

— Τὸ ξέρω!

— Μορφωμένο, ἀπὸ οἰκογένεια, μὲ θέσι, μὲ μέλ-
λον, ὀλίγως ἐνεξέστητο...

— Τὰ ξέρω δὴ! αὐτὰ. ‘Αλλά...

— Μήπως ἔχεις κανένα ἄλλο.

— Καὶ θὰ τὸ κρυφά ἀπὸ σένα, τὴν ἀγαπημένη
μου φιλενάδα. Δὲν μᾶρξαι ὁ Νίκος, ἀπλοῦστατα, διὰ
γιὰ μένα δὲν εἶνε ὁ οὐζύγγος ποῦ ἀναισθητοῦσα!

Τὴν ἐκοίταξε σὲ μάτια μὲ ἀληθινὴν κατάπληξη.
Τὰ τελευταῖα λόγια τὰ εἶπε κ’ ἔνα τέτοιον σοβαρὸ
τόνο, καθ’ ὅλοκληριαν ἀσυνείδητον γι’ αὐτήν, ποῦ
μὰ τὴν ἀλήθεια ἐπιστομα πῶς τὰ λόγια δὲν ἔβγαλαν
ἀπὸ τὸ στόμα της, ἀλλ’ ἀπὸ κάποιου ἄλλου στόματος.

— ‘Ο ἰδεώδης οὐζύγγος; Κί’ ἂν δὲν εἶνε ὁ Νίκος,
ὁ τόσαν καλός, ὁ ἰδεώδης σου οὐζύγγος, ποῖος τότε
εἶνε;

— ‘Εκείνος ποῦ θὰ μὲ κἀνῃ νὰ ροῦσω ὄχι μόνον
ἀγάπην σ’ αὐτόν, ἀλλὰ κ’ ἑνα εἰδὸς σεβασμοῦ.
Πῶς νὰ στὸ πῶ; Νά! ‘Εκείνος ποῦ θὰ εἶνε πραγ-
ματικὸς ἄνδρας μου, ὄχι, κατὰ παραπάνω ἀπὸ μένα,
ἀνώτερός μου σὲ τὴν μορφῇ, σὲ τὴν χαρακτῆρα, σὲ ὅλα
τέλος πάντων. Δὲν ξέρω πῶς πρέπει νὰ σοῦ ἐκφρα-
σθῶ, ἀλλὰ εἶμι τὸν ἀναισθητοῦσα ἐγὼ τὸν οὐζύγγον μου!

— ‘Ο Νίκος...

— Στάσου! ‘Ο Νίκος καλὸς εἶνε, τὸν ξέρω πα-
ραπολὺ, ἀπὸ χρόνια ἔρχεται σὲ σπῆτι μίς, ἀλλὰ δὲν
μοῦ κάνει! Δὲν εἶν’ ἐκεῖνος ποῦ θὰ ἠμπορέσῃ νὰ
μοῦ ἐπιβληθῇ. Κ’ ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ φίλον,
ὅχι ἀπὸ ἐραστήν. ‘Εγὼ ἀνάγκην ἀπὸ οὐζύγγον!
Μ’ ἔννοια;

— Ἐρημιά ἦσαν κ’ ἔσκυψα καὶ τὴν ἐφίλησα.

— Νὰ ξέρεις πόσο μεγάλα πράγματα λές, Τζού-
λια μου!

— Μεγάλ’! μ’ ἐρώτησε μὲ ἀπορία. Μὰ γὰρ λέω
πράγματα κοινότητα καὶ ἀπλοῦστατα! Λέω ἐκεῖνα
ποῦ αἰσθάνομαι, ἐκεῖνα ποῦ μοῦ ὑπαγορεύει ἡ ψυ-
χή μου!

Κοινότητα καὶ ἀπλοῦστατα; Θεέ μου! Στὴν ἐ-
ποχή μας ποῦ ἐνοοῦμεν τὸν οὐζύγγον ὡς ἀντιπροσώ-
πον, καὶ ὡς δοῦλον κάποτε τῶν νεύρων μας καὶ τῶν ἰδιο-
τροπιῶν μας;

— Ἀπὸ ποῦ τὰ ἀκούει νὰ εἴπῃς ὁ ἄγγελος αὐτός,
πρὶν εὐρίσκει κοινότητα κ’ ἀπλοῦστατα, τόσο μεγάλα
πράγματα;

Τζούλια μου, ἀγάπη μου! Κί’ ἂν σοῦ μοιάζαμε
ὅλες μίς, πόσο ἀλλοιότικη θὰ ἦταν ἡ κοινωνία μας
καὶ πόσο ἡμερώτικη ἡ ζωή;

Εἶχα βυθισθῇ σὲ σκέψεις. Καὶ ἡ Τζούλια τὸ ἴδιον.
Ἐπείρασε πολλὴ ὥρα γιὰ νὰ τοῦ εἴπῃ κ’ αἱ δυὸ τὸ
στόμα μίς. Ἐπειτα ἔαρω ἡ Τζούλια μοῦ εἶπε
σὲν νῆπαιοντος ἀπὸ κάποιου ἐρωτήρι μου:

— ‘Εχεις δικαίωμα νῆπαιοντος. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἀπορῶ
καθόλου. Ἐρεῖς τί βλέπω μένα σὲ σπῆτι μίς ἀπὸ τότε
ποῦ ἄρχισα νὰ ροῦθω τὸν ἐκτό μου; Βλέπω τὸν
μικροῦ μου νῆπαιοντος ἂν δ ρ α ς καὶ τὴν μαμά μου νὰ
θυμῶν γι’ αὐτὸ καὶ νὰ κἀνῃ κάθε λίγο καὶ λιγάκι
οικητὴς. Διὸ ποῦ βλέπω μ’ ἔκανε νὰ ζητάω κ’ ἐγὼ
ἑνα οὐζύγγον ποῦ νὰ μοιζήγῃ τοῦ μπαμπά μου, νᾶνε
ἂν δ ρ α ς... Παρ’ πάντως ἂν δ ρ α ς! Κ’ εἶνε
τόσο καλὸς ὁ μπαμπᾶς κ’ ἔχει τόσο ἄδικο ἡ καὶ μὲ-
νη ἡ μαμά νὰ τὸν συγχίζῃ!...

Η ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΥΜΑΣ

ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΚΑΙ Σ

Τραγουδι δέφτερο

Χαχαριδάει γόγγυς ἀπ’ τ’ ἀφ’ ἑλὸς τραγοῦδι:

«Μόχα ὅρ’ Κόντος ἀστὲς μου, χωρατατῆ μου βλάμη
μ’ ἑνα του πρᾶτο. ὁ Κρούμπας ποῦ τῆσαι ἴδω τὴ
[μοῦρη]

Κί’ ὁ Κόντος εἶπε, κ’ ἔτραχαν τὰ μάτια του ποτῆμι
«Μὲ ρήκατες π’ ἀπ’ τὸ θεὸν νὰν ἐξέρει Δουροδρόμη,
καὶ νὰ βοηθῶ δὲ μωρὸν τὸ Χαχαριδάει».

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ
ΚΕΡΑ ΠΟΥ ΘΑΧΟΥΜΕ

(‘Απὸ τὴ μελέτη τοῦ κ. Χαρ. Ἀνδρεάδου: σ’ 11
γλώσσας μας κτλ.)

— Γιὰ τί σκοποῦ μαθαίνουνε τὰ γράμματα τ’
ἄλλα τὰ ἔθνη καὶ διατὶ τὰ μαθαίνου-
με; μεῖς.

Καλὰ ἔνε καὶ τὰ γράμματα, καλὴ ἔνε κί’ ἡ
προκοπή, πὶς καλὴ ἔνε καὶ ἡ ὀρθογραφία, μὰ καλὴ
εἶνε καὶ νὰ μπορούσῃ ὁ ἀνθρώπος νὰ βγάλῃ καὶ τὸ
ψωμὶ του καὶ νὰ μὴν πεθαίνῃ ἀπ’ τὴν πείνα. Σ’
ὅλα τὰ ἔθνη μαθαίνουνε γράμματα οἱ ἀνθρώποι γιὰ
νὰ ξέρουνε καὶ τὰ χρέη τους ποῦ ἔχουνε ὅτ’ ἡ Πα-
τρίδα, ὅτ’ ὀρθογραφία καὶ στοὺς συμπατριῶτες τους.
καὶ νὰ μπορούσουνε νὰ βγάλουν καὶ τὸ ψωμὶ τους.
Μὰ σ’ ἐμᾶς ἀλλοιότικα γίνεται. Τὰ γράμματα τὸ
μαθαίνουμε γιὰ νὰ μὴ ξέρουμε μήτε τί εἶνε ἡ ὀρ-
θογραφία, μήτε τί εἶνε Πατρίδα, μήτε τί εἶνε προ-
κοπή, πὶς τελευταῖα νὰ μένουμε καὶ πεινασμένοι.

Τ’ ἄλλα τὰ ζητήματα τὰ ζετάσαμε προη-
τερα. Τώρα νὰ ἰδοῦμε καὶ τὴ μεγάλη ζημία ποὺ
μᾶς κάνει ἡ κατὰρξουσα.

‘Η κατὰρξουσα ὅλους μᾶς ζαμῶνει, ἔ-
λανε λίγο κ’ ἄλλον πολὺ. Ἐμεῖς δὲ λογαριάζουμε
μόνο τὰ πέντε χρόνια ποῦ κάθε δικὴς μας γάνει ὁ
δικαίος σ’ ὅσοι γιὰ νὰ τὴ μάθῃ, καὶ γιὰ νὰ
ἔσ’ ὅσοι γιὰ νὰ τὴ μάθῃ. Τ’ ἀποδείξαμε πῶς
ἐκεῖνος ποῦ τελειώνει δημοτικὸν σκολεῖο δὲ μπορεί
νὰ τὴ μάθῃ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικήν, καὶ γὰρ νὰ τὴ
μάθῃ κ’ αὐτὴ ὅπως κ’ ὅπως πρέπει πρῶτα νὰ τε-
λειώσῃ γυμνάσιον. Ὡστε ἔμας λογαριάζουμε πέντε
χρόνια ἀδικα γὰρ μὴν γιὰ κάθε Ἑλληνα δὲ βί-
ζουμε πολὺ. Τώρα νὰ ἰδοῦμε πῶς τί μᾶς κοστί-
ζουν αὐτὰ τὰ πέντε χρόνια.

— Τὴν κερδίζουμε τ’ ἄλλα τὰ ἔθνη καὶ τὴ χίνει
τὸ δικό μας. Τὰ χρήματα ποῦ χίνουμε
τὸν κάθε χρόνο ὅλοι μιὰ ἱεὶ οἱ Ἑλλῆνες
‘μποροῦν νὰ φτάσουν ἀπὸ 1,360,000,000
ἴσα γὰρ 15,000,000,000, φράγκα.

Τὰ ἔξοδα θὰ γίνονταν κί’ ἂν σπουδάζαμε τὴ
γλώσσα ποῦ μιλάμε. Γι’ αὐτὸ τὰ ἔξοδα δὲν τὰ λο-
γαριάζουμε. Λογαριάζουμε μόνον τὴ ζημία ποὺ
παθάνουμε ὅσοις ὅτ’ ἡ ζωὴ μας γιὰ τὸν δὲν ξέ-
ρουμε καμμία γλώσσα. Ἄν ξέραμε τὴ γλώσσά μας
ὅπως πρέπει κί’ ὅπως ξέρουμε τὴ γλώσσά τους ὅλοι
τὰ ἔθνη, τὰ κέρδη μας ὅλα ἦτανε καὶ διπλά καὶ
τριπλά. Ἰατὶ εἶνε: ζουγὰς, ἑνας φοῖροντας, ἑνας
ράφτης, ἑνας παπουτοῦς, ἑνας σιδεράς ἑνας τεχνί-
της γιὰ νὰ μὴ πολυλογᾶμε, ποῦ ξέρετε γράμματα
κάνει τὴ δουλειά του, κί’ ἔχει εἰκοσι. τριάντα βί-
βλια γιὰ τὴν τέχνην του, ὅπως γίνεται ὅτ’ ἡν
ρόπῃ, κερδίζει βέβαια πολὺ περισσότερα ἀπ’ τὸ
δικό μας τὸν τεχνίτη. Σ’ ἐμᾶς ὁ τεχνίτης μένει μ’
ἐκεῖνα ποῦ πρόφταξ κί’ ἐμᾶς ἀπ’ τὸ δασκαλεῖο
του. Ἐκεῖνα ποῦ μαθαίνει σὲ πέντε χρόνια ὅτ’ ἡ
ὀρθογραφία ὁ τεχνίτης, σ’ ἐμᾶς δὲ μπορεί νὰ τὰ μάθῃ
σ’ ὅλην τὴν ζωὴν.

Ἡ δικὴ μας ἡ γῆ εἶνε εὐτυχημένη. ἡ θέσι
ποῦ εἶνε ἡ Ἑλλάς πάει πολὺ καλὰ γιὰ τοὺς ἡ-
θαλασσινοὺς καὶ τὸ ἐμπόριο, μὰ ὁ καλὸς πεθαίνει ἀπ’
τὴν πείνα. Σ’ ἄλλα μέρη ὁ λαὸς ζῇ καὶ καλὰ περ-
νάει. Στὸ Βέλγιο, ὅτ’ ἡ Ὀλλανδία, ὅτ’ ἡ Ἑλβε-
τία ὁ τόπος δὲ μπορεί νὰ εἶναι πὶς εὐτυχημένος
ἀπ’ τὸ δικό μας, μὰ τὰ εἰσοδήματα καὶ τὰ κέρδη
εἶνε εἰκοσι καὶ σαράντα φορὲς πλεονέκ’ ἀπ’ τὰ δικὰ
μας. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς φανῇ καθόλου παράξενο
γιὰ τὴν ἑνὴς ζουγὰς κί’ ἑνὴς σιδεράς ποῦ ξέρουμε τὴ

τέχνη τους, όπως την ξέρανε οι άνθρωποι 'στόν καιρό του Νόε, δεν μπορεί να κερδίσει καμιά φορά εκείνα που κερδίζει ένας ζευγάς κι' ένας σιδερέσι που ξέρουμε γραμμάτια, και με τα γραμμάτια μαθαίνουν εκείνα που χρειάζονται για την τέχνη τους, και την κάνουν όπως πρέπει. Στην 'Ελβετία τα μέρη που εργάζονται είναι πολύ λίγα από εκείνα που έχει για εργασία η Γαλλία, όπως το μαρτυρεί ο κ. Κ. Μητσόπουλος. ('Ακρόπολη 19 του Φλεβάρη 1902.) Μα η Γαλλία με όλη την Ελλάδα μαζί δεν είνε τίποτις κοντά στην 'Ελβετία. Πώς γίνεται τώρα αυτό; Νά πως γίνεται. Στην 'Ελβετία, όπως και σ' όλη την Ερώπη, δεν έχουνε καθαρώνισα, μήτε κάνουνε δέκα και δεκαπέντε χρόνια 'στό σχολείο για να μάθουνε γλώσσα, μήτε βγαίνουνε κατόπιν απ' το σχολείο δίχως να μάθουνε μαζί με τη γλώσσά τους και πολλά πράγματα ακόμα.

Γι' αυτό η 'Ελβετία έχει πληθυσμό 2,934, 000 ψυχές, και το εμπόριό της που γίνεται με το εξωτερικό, εκείνα δηλαδή που βγάζει κι' εκείνα που πέρνει απ' έξω είνε 1, 947 εκατομμύρια πράγματα χρυσά, όπως το μαρτυρεί ο κ. Κ. Μητσόπουλος. ('Ακρόπολη 22 του Φλεβάρη 1902.)

Και η Ελλάδα που έχει πληθυσμό 2,434,000 ψυχές, κάνει εμπόριο 234 εκατομμύρια χάρτινες δραχμές, δηλαδή 158 εκατομμύρια άπ'όπου κάτω πράγματα χρυσά.

Το εμπόριο πάλι που κάνει η Δανία είνε 1,201 εκατομμύρια χρυσά πράγματα, ο πληθυσμός της είνε 2,465,000 ψυχές και όλος ο τόπος της δεν είνε παρά 39 738 χιλ., ενώ η 'Ελλάδα έχει τόπο 64,679 χιλ.

Το εμπόριο που κάνει το Βέλγιο είνε 4,139 εκατομμ. φρ. χρυσά, ο τόπος του είνε 29, 456 τετραγ. χιλ. κι' έχει πληθυσμό 6,815 000 ψυχές.

Η 'Ολλανδία πάλι έχει εμπόριο 7,787 εκατομμ. πράγματα, πληθυσμό 5,180,00 ψυχές και τόπο 33,000 χιλ. ('Ο' αυτά τα μαρτυρεί ο κ. Κ. Μητσόπουλος; καθηγητής στο Εθνικό μας πανεπιστήμιο. ('Ακρόπολη 19 του Φλεβάρη 1902.)

Η Νορβηγία πάλι έχει εμπόριο 421 εκατομμ. που είνε τόπος πολύ γρωχός και αν ήταν' έτσι οι δικοί μας οι 'Ελληνες με την καθαρεύουσα και την ιμαθεία τους μαζί, δε θα μπορούσανε να έχουν μήτε 421 χιλ. πράγματα εμπόριο. ('Ακρόπολη 23 του Φλεβάρη 1902.)

Το Βέλγιο ένα στρέμμα βγάζει 250 οκάδες σιτάρι και στην 'Ελλάδα μόνο 60 οκάδες δηλαδή 1 φοράς λιγότερο, όπως το μαρτυρεί ο κ. Μητσόπουλος στην ίδια εφημερίδα.

Τώρα γιατί στην Ερώπη προσδίδουν οι άνθρωποι κι' έμας όλο μας δέρο' ήρτωξιας; Νά τί λέγει ο ίδιος κ. Μητσόπουλος με δικά του λόγια, για να μη μάς πη κανέναν πως τον παρεξηγήσαμε' έμεις. «Η πρόοδος εν 'Ελλάδι δεν υπήρξε ανάλογος προς τον φυσικόν της χώρας πλούτον και την εποχην κατ' ήν ζώμεν, ή δέ αιτίας εξικολουούθι διατελών εν α-πολύτῃ ἀμαθείᾳ τῶν πταιχευομένων γνώσεων δια-φόρων πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων καὶ καλλιερ-γοῦ τὴν γῆν ἀμαθῶς, ὡς ἐδιδάχθη παρὰ τῶν ἀμαθῶν γονέων του.» ('Ακρόπολη 27 του Φλεβάρη 1902.)

Και τί πρέπει να γίνει πάλι για να διορθωθεί κι' σ' ἐμάς αυτό το κακό, μάς το λέγει ο ίδιος καθηγητής, και να τί λέγει με δικά του πάλι λόγια. «'Αλλά διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο πρέπει νὰ ἐργασθῇ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, διότι αὐτὸ μόνον δύναται νὰ διδάσκῃ τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ.» ('Ακρόπολη 24 του Φλεβάρη 1902.) Κι' ἄλλου πάλι. «Μόνον τὸ σχο-

λεῖον ἔχον ἐπικουρὸν τὸν γεωργικὸν σταθμὸν, θὰ καταστήσῃ κοινὰς παρὰ τῇ λαῷ τὰς προόδους τῆς γεωπονίας καὶ θὰ κατασκευάσῃ προλήψεις ἀπρη-χαιομένων. Ἄλλως οἱ ὀλίγοι γεωπόνοι θὰ φαίνον-ται αὐτῷ ὡς μυστήρια, ἐπορράνται, ὧν ἡ διδασκαλία θὰ εἴνε αὐτῷ ἀνατέλῃς καὶ ἀπίστευτος. Αὐτοὶ

οἱ γεωπόνοι ὁμολογοῦσι τί ὑπέστησαν, ὅπως πεί-σασαι τοὺς ἀμπελοκτῆμονας νὰ ποιῶσι χρῆσιν ραν-τίσματος διὰ χαλκάνθης. Ἐπὶ περὶ νὰ ἐπέλθῃ ἡ τε-λεία καταστροφὴ τοῦ 1900 διὰ νὰ πεισθῶσιν.»

('Ακολουθεῖ)

ΦΡ ΝΙΤΣΕ

"ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΪΤΟΥ

(Συνέχεια από τὸ 53 φύλλο)

Τὸ παιδί με τὸν καθρέφτη.

Ἦδὼ ὁ Ζαροτούστρας ξαναγύρισε πίσω 'ς τὸ βουνό και 'ς τὴν μοναξιά του καλυψομένου, και μα-κρὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, προσμένοντας, σὰν ένας γεωργὸς ποὺ ἔχει σπείρει τὸν σπόρον του. Μα ἡ ψυχὴ του ἦσαν γεμάτη ἀνυπομονή και λαχτάρα γιὰ κινεῖς π' ἀγαπᾷσε, διότι εἶχε ἀκούει πολλὰ νὰ τοῦς δώσῃ. Αὐτὸ δηλ. εἶνε τὸ πῶς δύσκολο, νὰ κλείσῃς ἀπ' ἀγάπη τὸ χέρι 'ς ἄνηχτό και σὰν δι-ορητὴς νὰ φυλάξῃς τὴν ντροπὴν.

Ἦτσι ἐδιδάσκων 'ς τὸν ἐρημίτη γεωγάρδι και χρόνια. Ἦ σοφία του ὅμως ἐπιένοναζε και τοῦφερε πόνους ἡ πλὴθώρα της.

Μιὰν Ἀγνήν εἶχε ἐκνήση πρὶν ἀπὸ τὰ χαρά-ματα, ἐσκέπτονταν πολλὴν ὥραν στὸ στρώμα του. Ὀϊατὶ νὰ τρομάξῃ ἔτσι μετ' 'ς τὸν ὄνειρόν του, και νὰ ζυγνήσῃ! Δὲν μπᾶνε μέσα ἐνὰ παιδί ποὺ βαστοῦσε ἐνὰ καθρέφτη.

«Ὁ Ζαροτούστα — μ' ὅπῃ τὸ παιδί — Κυ-τάξου μέσα στὸν καθρέφτη!»

Μὰ σὰν ἐκτύξα τὸν καθρέφτη, ἐμπήξα μιὰ φωνή, και ἡ καρδιά του ἐείσθηκεν ἄλλῃ διατὶ δὲν εἶδε μέσα τὸν ἑαυτόν του. Ἦνός διαδόλου μού-τσουνο και περιγέλοι εἶδε.

Ἀλήθεια, καταλαβαίνω τώρα τοῦ ὄνειρόν μου τὸ νόημα και τὴν ἐξηγήσῃ του. Ἦ διδασκαλία μου τρέχει κίνδυνον, ἡ αἰσὴ θέλει σιτάρει νὰ τὴν λέν!

Ἦ ἔχθροί μου γέννηκάν δυνατοὶ και μοῦ ἀσχή-μηναν τὴν ζωγραφίᾳ τῆς διδασκαλίας μου, τόσο, ποὺ οἱ ἀγαπημένοι μου πρέπει νὰ τῶχουν γιὰ ντροπὴ τὰ δῶρα ποὺ τοὺς ἔκαμα.

Πᾶνε γιὰ με οἱ φίλοι μου, χάθηκαν. Ἦρθε ἡ ὥρα, νὰ βγῶ νὰ ζήτῳ τοὺς χαμένους μου!»

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια τινάχθηκε ὁ Ζαροτούστρας ἐπάνω, μὰ ὄχι σὰν κανέναν ποὺ ἀπὸ φόβου τοῦ πιά-στηκεν ἡ ἀναπνοή του και γυρεύει ἀέρα, ἀλλὰ σὰν ένας προφήτης και ποιητής, ποὺ τὸν κρατεῖ ὁ οἶ-στρος. Μὲ θαυμασμόν τὸν κύταζαν πρὸς τὸ μέρος του ὁ ἀέτος του και τὸ φεῖδι του, γιατί ἐκεῖ καθό-τανε μιὰ μέλλουσα εὐτυχία σὰν ἐνὰ γλυκοῦράκιμα ἐπὶ πρῶτόν του πᾶνον.

Τί μοῦ συνέβη, λοιπόν, ζῶα μου; εἶπεν ὁ Ζα-ροτούστρας. Δὲν ἔχω ἀλλάξει! Σὰν ἀνεμοστρόβι-λος μούρβει αὐτὴ ἡ εὐτυχία.

Τρελλὴ εἶνε ἡ εὐτυχία μου και τρέλλει; θὰ μιλά. Εἶνε μικρὴ ἀκόμη. — Ἦχετὶ λίγη ὑπομονὴ μαζί της!

Πληγωμένος εἶμαι ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν μου, ὅλοι δοσι-πάσχουν νᾶνε γιὰτροί μου!

Μπορὸ νὰ ξανακαταβῶ στοὺς φίλους μου κα-θὼς και στοὺς ἐχθροὺς μου! Ὁ Ζαροτούστρας μπό-

ρεῖ και πάλι νὰ μιλά και νὰ δοῖξῃ, και τοῦς ἡ γαπημένους του πολλὰ καλὰ νὰ κήρῃ.

Ἦ ἀνυπόμονη Ἀγάπη μου τρέχει σὰν ἐνὰ ῥέμα, ἀπ' τοὺς γαρμένους στὴν ὄδωσιν, ἀπ' τὰ ψηλὰ ἐπὶ βάθῃ. Ἀπ' τὰ σιωπηλὰ βουνὰ κι' ἀπὸ τῆς τρικυ-μίας τοῦ πόνου, κυλάει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ λειβάδι.

Πολὺν καιρὸ ἐκτύξα ἐπὶ μακρὰν με πόνου. Πολὺν καιρὸ ἐπὶ μοναξιά ἐξέμαθα νὰ σιωπῶ.

Στόμα ἔγεινα ὀλόκληρος, και βουητὸ ἔνός ρυα-κιοῦ ποὺ πέρτει ἀπὸ τοὺς βράχους. Κἀτω θέλω νὰ γαρμήσω τοὺς λόγους μου ἐπὶ λειβάδι.

Κ' εἶπε τὸ ῥέμα τῆς Ἀγάπης μου ἀνήμεσα σ' ἀπάτητους νὰ τρέξῃ ὁρόμω. Πῶς εἰμπορεῖ ένας ποταμὸς στὸ ὕστερο τὸν ὁρμὸν νὰ μὴν εὐρὴ ποὺ πᾶει κατὰ τὴ θάλασσα!

Ἀληθινὰ μιὰ λίμνη ἔχω μέσα μου, ἐρημική, ποὺ ἀρκεῖ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της. Ὅμως τὸ ῥέμα τῆς Ἀγά-πης μου μαζὺ τὴν παρασέρνει κάτω — ἐπὶ τὴν θά-λασσαν!

Καινούργιους δρόμους περπατῶ, καινούργια λό-για λέω, κουράστηκα, σὰν ὅλους τοὺς δημιουργοὺς, ἀπ' τῆς παλῆς τῆς γλώσσας. Δὲν θέλω πᾶς τὸ πνεῦμά μου νὰ περπατῇ με μεταχειρισμένες πα-τοῦσες.

Παρὰ πολὺ ἀργὰ μιλά γιὰ μένα κάθε γλώσσα. — πηδῶ μες στὴν καρόττα σου ἐγώ, Γαρυμεία! Και θέλω και σὲ νὰ δώσω μιὰ κουρμπάτσι με τὴν Κακία μου!

Και σὰν κραυγὴ, και σὰν χαρὰς ξεφωρητό, θέλω ἐκεῖ πέρα νὰ διαβῶ ἐπὶ διάπλατα πελάγη, ὡς ὅτου τὰ νησιά νὰ βρῶ τὰ τρισευχισμένα, ποὺ κατοι-κοῦν οἱ φίλοι μου!

Και οἱ ἐχθροί μου ἀνήμεσά τους! Πῶς ἀγαπῶ τώρα καθένα, ποὺ μπορῶ μόνον νὰ τοῦ μιλῶ! Κι' αὐτοὶ οἱ ἐχθροί μου συντελοῦν ἐπὶ τὴν εὐτυχίαν μου.

Ἦτσι πᾶς τὴν διδάσκει κι' ὁ Ζαροτούστρας.

Μὴ — θέλεις — πλέον και Μὴ — ἐκτεμᾶν — πλέον και Μὴ — δημιουργεῖν — πλέον! Ἀχ, εἶθε ἡ μεγάλη τούτη κόουρα, ν' ἔναι μακρὰ ἀπὸ μένα!

Κι' ὅταν γυρεύω γνώσιν, αἰσθάνομαι μόνον τὴν ἐπιθυμίαν ποὺ ἔχει ἡ θέλησή μου νὰ γεννήσῃ και νὰ παραγάγῃ, καὶ ἂν μέσῃ ἐπὶ τὴν γνώσιν μου ὁ πάργι ἀθωότης, αὐτὸ συμβαίνει γιατί μέσα της ἔχει θέλησιν γιὰ παραγωγή.

Μακρὰ ἀπὸ Θεοῦ κι' ἀπὸ Θεοῦ ἡ θέλησιν αὐτὴ μ' ἔχει σῶσει. Τί θὰ εἶχε κανεὶς νὰ δημιουργήσῃ ἐὰν Θεοὶ — ὑπῆρχαν!

Μὰ ἡ ὀρεμὴ θέλησιν γιὰ νὰ δημιουργήσῃ με σπρώχνει πάντα ἀδίκως ἐπάνω στοὺς ἀνθρώπους, σὰν τὸ σφυρὶ στὴν πέτρα.

Ἀχ, ἄνθρωποι, μέσα 'ς αὐτὴ τὴν πέτρα γιὰ με κοιμᾶται ἐνὰ ἀγαλμα. Τῶν ἀγαλμάτων μου 'ς